

Kankaanpään kaupunki
kirjaamo.kaupunkisuunnittelu@kankaanpaa.fi

Viite Lausuntopyyntö 20.7.2023

Aihe Kankaanpää, Haukkasalon tuulivoimapuiston osayleiskaava, luonnos

Kankaanpään kaupunki on pyytänyt Satakunnan museon lausuntoa Haukkasalon tuulivoimapuiston osayleiskaavasta. Suunnittelualueen koko on noin 2 200 ha ja se sijoittuu n. 16 km etäisyydelle kaupungin keskustaajamasta luoteeseen rajautuen lounaasta Siikaisten kunnanrajaan. Isojoen kunnan keskustaajama on noin 20 km etäisyydellä pohjoisluoteessa.

Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa Haukkasalon Tuulipuisto Oy:n suunnitteleman tuulivoimapuiston toteuttaminen. Voimalahankkeesta on kaavoitettu kaksi vaihtoehtoa: VE1, jossa suunnittelualueelle kaavoitetaan enintään 16 uutta tuulivoimalaa sekä VE2, jossa kaavoitetaan enintään 12 uutta tuulivoimalaa. Molemmissa vaihtoehtoissa tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m. Voimaloiden lisäksi suunnittelualueelle rakennetaan uusi sähköasema. Kaavassa osoitetaan ainoastaan alueen sisäisen sähkönsiirron reitit. Osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena ja siten, että suoraan siihen perustuen on mahdollisesti hakea tuulivoimaloille rakennuslupaa. Kaavan laatimisen rinnalla on käynnissä hankkeen ympäristövaikutusten arviointi, jossa arvioitavana ovat samat toteuttamisvaihtoehdot sekä nollavaihtoehto, jossa hanketta ei toteuteta. YVA-menettelyn yhteydessä laaditut selvitykset ovat käytössä myös kaavahankkeen tausta-aineistona.

Suunnittelualueella ei ole voimassa yleiskaavaa eikä asemakaavaa. Suunnittelualue sijoittuu osittain Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 1 osoitetulle tuulivoimatuotannon alueelle, joskin luonnoksessa hankealue on esitetty laajempaan kuin vaihemaakuntakaavassa osoitettu alue. Hankevaihtoehdossa VE1 pohjoisimmat voimalat poikkeavat Satakunnan vaihemaakuntakaavasta 1. Suunnittelualue ei sijoitu mihinkään Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitettuun valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön tai maisema-alueelle. Suunnittelualue tosin rajautuu idässä maakunnallisesti merkittävään Karvianjokilaakson maisema-alueeseen. Lähimmät maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt (Satakunnan rakennusperintö 2005) sijoittuvat suunnittelualueen itä- ja koillispuolelle noin kilometrin päähän (Pitkäkosken jokimaisema, Antila ja Paastonkylän kulttuurimaisema). Vaikutusalueella sijaitsee

myös muita maakunnallisesti merkittäviä alueita sekä yksittäiskohteista. Lähin valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY), Siikaisten talonpoikaisarkkitehtuuri: Vuorijärvi, sijaitsee 10,9 kilometrin etäisyydellä ja lähin valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue (VAMA 2021) on Vihteljärven vesireitin ja Riihonlahden kulttuurimaisema, joka sijaitsee 24,4 km päässä suunnittelualueen lähimmistä voimaloista.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Haukkasalon tuulivoimapuiston suunnittelualueella toteutettiin arkeologinen inventointi syksyllä 2022 (Heilu Oy/FM Kalle Luoto ja FM Sinikka Kärkkäinen). Inventoinnissa alueelta löydettiin yksi uusi kiinteä muinaisjäänös, Yliluoman tervahauta (tiedot Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunassa <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000047052>) sekä neljä muuksi kulttuuriperintökohteeksi arvoitettua rajamerkkiä. Muinaisjäänöksen ja kulttuuriperintökohteiden tiedot on kuvailtu kattavasti kaavaselostuksessa ja lisäksi on arvioitu rakentamisen vaikutuksia kohteisiin.

Kaavakartoille Yliluoman tervahauta on merkitty kohdemerkinnällä sm-1 ja kulttuuriperintökohteet kohdemerkinnällä k. Merkinnät ja niihin liittyvät määräykset ovat oikeanlaiset.

Arkeologisen selvityksen pohjana ovat olleet syksyn 2022 suunnitelmat (selvityksen sivut 5 ja 10). Voimalapaikat ovat kuitenkin jonkin verran muuttuneet, ja tämän vuoksi inventointi ei ole ulottunut kaikille kaavaluonnoskartalla nyt esitetyille voimalapaikoille (voimalat 3, 4, ja 7) ja uusille tielinjoille. Myös sähköaseman esitetty rakennuspaikka (EN-1), alueen sisäinen sähkölinjavaraus sekä maa-ainestenottoalueet (EO) ovat jääneet inventoitavien alueiden ulkopuolelle. Tämän vuoksi Satakunnan Museo katsoo, että arkeologista selvitystä on syytä päivittää niin, että kaikki rakennettavat alueet tulevat inventoiduiksi.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Satakunnan Museo näkee, että hankkeen vaikutusalueella oleva kulttuuriympäristö- ja maisema-alueet sekä vaikutusten arviointi niihin nähden on huomioitu selostuksessa riittävästi. Suunnittelualue on pääosin metsätalouskäytössä ja paikoin turvetuotantoalueena, ja hankkeella ei ole suoria vaikutuksia rakennettuun kulttuuriympäristöön. Kaavaselostuksen mukaan lähin asuinrakennus sijaitsee suunnittelualueesta noin 700 metrin päässä.

Suunnittelualue rajautuu kuitenkin maakunnallisesti merkittävään maisema-alueeseen ja tämän arvoalueen lisäksi korkeilla voimaloilla tulee olemaan eri

asteisia maisemallisia vaikutuksia myös vaikutusalueella oleviin maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä koskevassa suunnittelumääräyksessä mainitaan mm.: *Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.*

Satakunnan Museo näkee, että suunnitteluvaihtoehdossa 2 maisemalliset vaikutukset jäävät vähäisemmiksi lähimpien voimaloiden sijaitessa noin kilometrin päässä hankealueen itärajalta, jolloin maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja voimaloiden väliin jää paikoin lyhimmillään noin kahdesta kolmeen kilometriä. Vaihtoehdossa 1 vaikutukset tulisivat olemaan huomattavasti merkittävämmät etenkin viereiselle maisemallisesti arvokkaalle alueelle.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Katariina Alaspää
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Anne Nummela
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä